VEDLEGG 1 KRITERIER FOR KOMMUNAL VEI – Asker kommune

Kriteriene er til benyttelse i saker som gjelder omklassifisering av veier. Ved vurderingen av om en vei bør være privat eller kommunal, foretas en helhetsvurdering av veiens offentlige funksjon basert på følgende kriterier:

a. Er veien et nødvendig ledd i et sammenhengende offentlig veinett?
b. Har veien særlig betydning som gjennomfartsvei for gående og syklende?
c. Er veien særlig brukt som gjennomfartvei for biltrafikk?
d. Betjener veien flere boenheter enn minstekravet for offentlig vei i kommunens vei- og gatenormal?
e. Andre særlige hensyn som tilsier at veien har en offentlig funksjon.

Betydning av kriteriene

A Er veien et nødvendig ledd i et sammenhengende offentlig hovedveinett?

Gjelder:

- Et hovedveinett er et nettverk av de viktigste veiene som binder sammen tettsteder og lokalsamfunn. Det offentlige veinettet skal sikre beredskap og fremkommelighet i et overordnet, sammenhengende veisystem. Der beredskapskjøretøy, kollektivtransport og næringstransport bruker mesteparten av tiden, er det en fordel at kommunen (eller fylket/staten) har ansvaret. Veier som er vesentlige for sammenhengen i et hovedveinett, også aktuelle omkjøringsveier, bør være offentlige.

Gjelder ikke nødvendigvis:

- Veier må ikke være offentlige for at beredskapskjøretøy skal komme helt frem til sitt endelige mål. Oppsittere (ansvarlige) for private veier har ansvar for at veiene er i forsvarlig stand, slik at beredskapskjøretøy kan komme frem ved behov.
- Veier til næringsområder kan være private, selv om disse betjener næringstransport og arbeidsreiser.

B Har veien særlig betydning som gjennomfartsvei for gående og syklende?

Gjelder:

- Gjennomfartsvei må forstås som vei som har en vesentlig funksjon for *gjennomfart mellom områder*. Dette er veier som brukes til gjennomfart for andre områder enn veiens nærområde, veier hvor en stor del av trafikken er andre enn de som bor i nærområdet eller besøkende til dem.
- Veier med spesielt høy måloppnåelse innen dette kriteriet, vil være viktige for fremkommeligheten og sikkerheten til gående og syklende, ved at det ikke finnes andre trygge alternativer eller at disse er en usannsynlig omvei.

Gjelder ikke nødvendigvis:

- Selv om en vei er skolevei, så trenger den ikke være en kommunal vei. Veldig mange private veier er skolevei i dag. Det er om lag 700 km privat vei i Asker kommune og om lag 400 km kommunal vei. Dette tilsier at mange private veier inngår i skolevei for elevene.
- Enhver vei vil i hovedsak være åpen for allmenn ferdsel til fots, med hjemmel i Friluftsloven. Det at veien fører til for eksempel en tursti, eller inngår i en kyststi, kvalifiserer ikke i seg selv til at veien bør være kommunal.

C Er veien særlig brukt som gjennomfartvei for biltrafikk?

Gjelder:

- Gjennomfartsvei må forstås som vei som har en vesentlig funksjon for gjennomfart mellom områder. Dette kan være veier som brukes til gjennomfart for andre områder enn veiens nærområde, veier hvor en stor del av trafikken er andre enn de som bor i området eller besøkende til dem.
  Med «særlig» menes her noe som skiller seg fra det ordinære, det som man må påregne i kraft av å være veieier. Mange veier har gjennomfartstrafikk. Noen vil skille seg ut ved å ha særlig stor gjennomfartstrafikk.

Gjelder ikke nødvendigvis:

- Dersom det finnes andre offentlige veier som vil kunne ta gjennomfartstrafikken, kan det vurderes at veien ikke bør være kommunal.

D Betjener veien flere boenheter enn minstekravet for offentlig vei i kommunens vei- og gatenormal?

Gjelder:

- Veier som betjener flere boenheter enn minstekravet i kommunens vei- og gatenormal, som per siste revidering og kommunestyrevedtak 28.01.25 er 15 boenheter. Det omfatter helårs hovedbruksenheter, og ikke hytter, utleieenheter e.l. Det vil være minstekravet i den til enhver tid gjeldende vei- og gatenormal som gjelder.

Gjelder ikke nødvendigvis:

- Sameier og boligblokker kan ha privat felles avkjørsel, fremfor offentlig vei frem til garasjeanlegg eller parkeringsplasser.

Oppfyllelse av dette kriteriet er i seg selv ikke nok til å si at en vei bør være kommunal. Veinormalens minstekrav brukes i *nye* reguleringssaker. Det gjøres da helhetlige vurderinger av områdets oppbygging og funksjoner. Det følger i reguleringssak dessuten krav til standard og opparbeidelse av kommunal vei før den blir kommunal. Dersom en eksisterende vei har f.eks. 17 boenheter, men mangler en sammenheng til et kommunalt

veinett eller andre egenskaper som en tilsier at veien bør være kommunal, så kan kommunen vurdere at antall boenheter ikke er nok til å forsvare kommunalt vedlikehold.

E Andre særlige hensyn som tilsier at veien har en offentlig funksjon.

Gjelder:

- Det kan være andre forhold som tilsier at en vei har en offentlig funksjon. Dette kriteriet er ment å kunne anvendes dersom de øvrige kriteriene ikke dekker de forhold som tilsier at en vei bør være kommunal.

Gjelder ikke nødvendigvis:

- Herunder faller ikke avtaler om kommunal drift på privat vei. Veien skal vurderes i seg selv. Deretter skal eventuelle avtaler vurderes og behandles ut ifra avtalerettslige prinsipper, i videre saksbehandling.
- Herunder faller ikke automatisk alle kommunale eiendommer (som for eksempel vann- og avløpsanlegg som pumpestasjoner). Kommunal eiendom kvalifiserer ikke i seg selv til at veien bør være kommunal.
- Herunder faller ikke tilgang til alle friluftsformål. Som veimyndighet har kommunen ansvar for fremkommelighet og trafikksikkerhet innenfor definert veinett og må prioritere oppgaver innenfor tilgjengelige rammer.

Vurdering i henhold til kriteriene

En vei kan vurderes i sin helhet, eller deles opp i strekninger som vurderes hver for seg. Skal en vei deles opp i strekninger, må inndelingen være lignende den man gjør i reguleringsplaner: Første del av en vei (sett fra tilførselssiden og som vil ha flest brukere), kan settes som én strekning. Den stopper da gjerne i et veikryss/en snumulighet. Resten av veien til enden, og/eller eventuelle sidegreiner, kan settes som egen strekning. En vei med samme veinavn vil kunne ha strekninger med offentlig funksjon og strekninger med privat funksjon.

En vei (eller veistrekning) vil vurderes opp imot ett og ett kriterium, for deretter å vurderes i samlet måloppnåelse. Ofte vil det være slik at jo flere kriterier en vei oppfyller, jo større offentlig funksjon har veien. En vei som oppfyller ett kriterium, kan i noen tilfeller få en klar konklusjon om offentlig funksjon. I andre tilfeller kan det innebære svak måloppnåelse totalt sett. Kriterium D, antall boenheter, er et kriterium som ikke alltid står seg i seg selv (jfr. beskrivende tekst under kriterium D).

Under er det satt opp noen «fiktive veier», som utgjør eksempler på bruk av kriteriene. Vurderingene er noe forenklet.

Vei 1, sentral boligvei gjennom et større boligområde, en vei som i noen grad fungerer som avlastning for en hovedvei rundt området

Vurdering på enkeltkriterier:

a) Veien kan ha en funksjon som omkjøringsvei, da det kun finnes én annen offentlig vei som betjener sammenhengen mellom to områder i kommunen.
b) Veien brukes som gjennomfartsvei for gående og syklende, fordi den alternative offentlige veien er høyt trafikkert og uten tilbud for myke trafikanter.
c) Veien brukes i noen grad til gjennomfart med bil, men i hovedsak er det en vei som betjener boligområdet.
d) Veien betjener mer enn 15 boenheter.
e) Det er ingen andre særlige hensyn som tilsier offentlig funksjon.

Helhetsvurdering: Veien har høy grad av offentlig funksjon.

Vei 2, hovedadkomst til et av Asker kommunes mest besøkte friluftsmål

Vurdering på enkeltkriterier:

a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
b) Veien har ikke særlig betydning som gjennomfartsvei for gående og syklende, da det er en blindvei.
c) Ingen gjennomfart for biltrafikk, da det er en blindvei.
d) Veien betjener 2 boenheter.
e) Veien er adkomst til et regionalt friluftsmål, med særlig høye besøkstall sammenlignet med andre friluftsmål i kommunen. Kommunen ønsker derfor kontroll på fremkommelighet/trafikksikkerhet – og dermed drift og vedlikeholdet.

Helhetsvurdering: Veien har høy grad av offentlig funksjon.

Vei 3, lang vei med preg av gårdsvei til spredt bosetning

Vurdering på enkeltkriterier:

a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
b) Veien har ikke særlig betydning som gjennomfartsvei for gående og syklende. Blindvei.
c) Ingen gjennomfart for biltrafikk, da det er en blindvei.
d) Veien betjener 17 boenheter.
e) Veien er adkomst til skogsområde med stinett og noen få parkeringsplasser for utfart, tilrettelagt på privat eiendom.

Helhetsvurdering: Veien har lav grad av offentlig interesse. Dersom kommunen anser parkeringsplassen (til utfart) som prioritert, for eksempel i mangel av tilgjengelige alternativer, kan kommunen inngå i et privat veilag.

Vei 4, kort veistubb til tre boenheter

Vurdering på enkeltkriterier:

a) Ikke et viktig ledd i et sammenhengende offentlig nett, da det er en blindvei.
b) Veien har ikke særlig betydning som gjennomfartsvei for gående og syklende. Blindvei.
c) Ingen gjennomfart for biltrafikk, da det er en blindvei.
d) Veien betjener 3 boenheter.
e) Det er ingen andre særlige hensyn som tilsier offentlig funksjon.

Helhetsvurdering: Veien har ingen offentlig interesse.